

Prof. dr hab. Stanisław Zaborniak
35-506 Rzeszów
Ul. K. I. Osmeckiego 29/36
tel. 607 601 067

Rzeszów 4.01.2021

Ponowna recenzja

dysertacji doktorskiej (pierwsza wykonana 4.01.2021) autorstwa mgra Pawła Janasa
pt.: *Początki i rozwój pływania w Polsce do wybuchu II wojny światowej*,
wykonanej pod kierunkiem prof. nadzw. dr hab. Ewy Kałamackiej w 2020 r.

Oddany do ponownej recenzji maszynopis dysertacji doktorskiej mgra Pawła Janasa został wykonany pod promotorstwem naukowym prof. nadzw. dr hab. Ewy Kałamackiej w Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu AWF Kraków pt.: *Początki i rozwój pływania w Polsce do wybuchu II wojny światowej* w porównaniu z pierwszą wersją (ss. 538 stron) liczy 552.

Uwagi sugerujące poprawę pierwszej wersji tekstu dysertacji ujęte w treści pierwszej recenzji i ich realizacja:

- a) autor dysertacji w bibliografii zamieścił tematy opracowań mgr i dr, które nie ukazały się drukiem (5), konieczne jest wskazanie na rodzaj opracowania doktorat, magisterska, licencjacka;

Brak naniesienia w zestawieniu bibliograficznym sugerowanego w pierwszej recenzji podziału

- b) Wątpliwość budzi wprowadzenie do recenzowanego materiału, dla którego autor przyjął tytuł *Początki i rozwój pływania w Polsce do wybuchu II wojny światowej*, jako opracowania na stopień doktora nauk o kulturze fizycznej cytowań obronionego w 1970 r. mgr Mariana Tuliszkę doktoratu pod promotorstwem prof. dr hab. Zdzisława Grota w WSWF w Poznaniu, pt. *Rozwój sportu pływackiego w Polsce w latach 1919–1939*. W recenzowanym opracowaniu mgr Paweł Janas powołuje się w przypisach 26 razy na wspomnianego M. Tuliszkę, w tym na stronach 5, 96, 140, 160, 162, 164, 165, 167, 169, 170, 172, 174, 176, 177, 178, 181, 182, 188, 190, 199, 201, 202, 205, 207, 208 i 216. Z uwagi na brak możliwości dostępu do treści doktoratu dra M. Tuliszkę trudno mi wskazać na inne możliwe kompilacje, a w recenzowanej treści nie znalazłem autorskiej informacji, w jakim zakresie i dla jakich celów w recenzowanym opracowaniu narracja z pracy doktorskiej M. Tuliszkę została

wykorzystana. Podobnych wyjaśnień, co do zakresu wykorzystania niepublikowanych prac doktorskich i magisterskich wymagają inne wykazane w bibliografii prace doktorskie i magisterskie autorów: A. Józwiaka (brak cytowań w indeksie nazwisk zamieszczonym w bibliografii), W. Kowalskiego, S. Maliszewskiego, M. Tuliszki (inne jego wykorzystane tytuły). Omówienia w części metodologicznej zakresu wykorzystania opracowań wymagają prace autorów liczniej cytowanych (wg wykazu w indeksie nazwisk w bibliografii).

Ad. b. Na sugestię w/w recenzenta w II wersji dysertacji doktorskiej jej autor na s. 10 o wykorzystaniu źródłowym opracowania M. Tuliszki pisze: *Szczególnie prace Mariana Tuliszki, zwłaszcza jego Rozwój sportu pływackiego w Polsce w latach 1919–1939, miały dla autora duże znaczenie. Ta praca z 1970 r. to wciąż jedno z niewielu opracowań szczegółowych na temat historii pływania w Polsce. Kilka prac magisterskich z różnych lat dotyczy raczej konkretnych klubów, miast czy problematyki pływackiej i powstało w oparciu o czasopisma sportowe. Korzystając z syntetycznego [powyżej P. Janas wymienia opracowanie M. Tuliszki, jako jedno z niewielu opracowań szczegółowych tj. analitycznych] ujęcia Mariana Tuliszki, autor tej pracy uzupełnia je bogatym materiałem sprawozdawczym, tak by w pełni opisać przede wszystkim warunki rozwoju sportu pływackiego w Polsce, ze wszystkimi jego okolicznościami i trudnościami.* W opinii recenzenckiej sugestia w niewielkim stopniu wyjaśnia wykorzystania opracowań innych autorów za pomocą ich cytowań w dysertacji.

- c) Autor dla dysertacji przyjął układ nadrzędnie chronologiczny podrzędnie problemowy.

Ad. 1, c. Rozdział I i II połączyć (przecież Europa to także świat) sugestia recenzenta została przez autora dysertacji wykonana.

Wprowadzić rozdział II pt. *Podstawy rozwoju pływania na ziemiach polskich i w Polsce przed 1939 r.*, w którym powinny zostać przedstawione w poszczególnych podrozdziałach, 1. *Kadra społeczna i trenerska*, 2. *Prawo i finanse*, 3. *Rozwój obiektów dla pływania*, 4. *Opieka sportowo-lekarska*, 5. *Upowszechnianie pływania i pływanie rekreacyjne w latach ???*, 6. *Higieniczne i zdrowotne aspekty pływania* (z rozdziału XI), 7. *Pływanie, jako motyw prac artystycznych* (rozdział X).

Ad. 2, c. Dla poprawy chronologii sugeruję połączenie rozdziału III i IV i przyjęcia dla nich wspólnego tytułu rozdziału III *Pływanie na ziemiach polskich do 1919 r.* oraz wytworzenie podziału w/w części na podrozdziały z wyróżnieniem terytorialnego rozwoju pływania. Wyjaśnić lukę, jaka pojawiła się w narracji i wykazana została w spisie treści,

której cezury czasowe dotyczą lat 1919–1921. Po zmianie chronologii zmienić numerację poszczególnych rozdziałów. Dla dotychczasowego rozdziału V, który po korekcie przyjmie kolejność, jako IV sugeruję przyjąć nazwę *Powstanie i działalność Polskiego Związku Pływackiego i jego struktur w latach 1922–1939*. Narrację tej części rozwinąć w podrozdziałach:

1. *Zarządy PZPl i ich działalność w latach 1922–1939;*
2. *Zarządy OZPl i ich działalność wg lat rozpoczęcia ich działalności z zachowaniem zakresu prawnego i terytorialnego w latach 1922–1939*, tym samym rozważyć włączenie narrację z rozdziału VII do wg nowej numeracji rozdziału IV.

Uważam, że autor sugestie recenzenta zastosował wg własnej koncepcji, co pozwala na uznanie uwag sugerowanych przez recenzenta dla tej części recenzji.

d) Rozdział VI. *Udział Polaków w krajowa i międzynarodowa rywalizacja sportowa w pływaniu* (np. 1903–1939),

1. *Udział polskich pływaków w rywalizacji międzynarodowej,*
 - a) *Udział reprezentantów PZPl w IO, MŚ i ME,*
 - b) *udział reprezentacji PZPl w meczach międzypaństwowych,*
2. *Mistrzostwa klubowe, okręgowe i ogólnopolskie w pływaniu,*
3. *Inne wydarzenia i imprezy w pływaniu.*

Ad. d. Naniesione poprawki dla tej części pracy uznaję za spełnione

e) Całość dysertacji powinny zamknąć:

- Zakończenie,
- Wykaz tabel,
- Wykaz rysunków,
- Wykaz fotografii,
- Wykaz rycin,

Ad. e. Naniesione poprawki dla tej części pracy uznaję za spełnione

f) Bibliografia, w której należy wprowadzić numerację kolejności wymienianych pozycji, a w indeksie nazwisk konieczne dodać po nazwisku inicjały imion.

Ad. f. niestety w/w sugestie naniesienia poprawek autor nie wykonał, co w razie podjęcia decyzji o wydaniu recenzowanej pracy drukiem powinien spełnić.

Po zapoznaniu się z treścią drugiej wersji dysertacji mgr Pawła Janasa stwierdzam, że szereg sugestii zostało przez jej autora wprowadzonych do treści opracowania. Te, które nie zostały uwzględnione, a mają charakter edytorski mam nadzieję, że autor w procedurze obrony wyjaśni. Biorąc pod uwagę, że większość uchybień wykazanych w pierwszej recenzji została usunięta zgodnie z wymaganiami zwracam się z prośbą o skierowanie dysertacji do dalszego procedowania.

Z poważaniem

Prof. dr hab. Stanisław Zaborniak

